

Глійчук Л.В. Забезпечення якості вищої освіти – стратегічне завдання державної освітньої політики України. Історичний досвід, стан та перспективи підготовки педагогічних і соціально-педагогічних кадрів до роботи з різними соціальними групами: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. С. 155-158.

Глійчук Любомира Василівна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ – СТРАТЕГІЧНЕ ЗАВДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Сьогодні система вищої освіти України перебуває у стані структурного реформування у напрямі її адаптування до загальноєвропейської, а ідеї Болонського процесу знаходять все пильніший інтерес, все активніше розгортаються дискусії з приводу інтеграції української вищої системи освіти у загальноєвропейський освітній простір [2, с.5]. Реформування вищої освіти і науки України передбачає перехід до динамічної ступеневої системи підготовки фахівців, що дасть змогу задовольняти можливості особистості в здобутті певного освітнього та кваліфікаційного рівня за бажаним напрямом відповідно до її здібностей та забезпечити її мобільність на ринку праці; формування мережі вищих навчальних закладів, яка за формами, програмами, термінами навчання і джерелами фінансування задовольняла б потреби кожної людини і держави в цілому; підвищення освітнього і культурного рівня суспільства, створення умов для навчання впродовж життя; запровадження в системі вищої освіти і науки України передового досвіду розвинутих країн світу та її інтеграції у міжнародне науково-освітнє співтовариство; пошук рівноваги між масовою фундаментальною та елітарною освітою, з одного боку, та вузькою спеціалізацією і професійною досконалістю з іншого [3, с.71-72].

На сьогоднішньому етапі модернізації системи вищої освіти України одним із найважливіших стратегічних завдань держави і суспільства є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог [3, с.34]. Адже якість освіти лежить в основі розвитку загальноєвропейського простору

вищої освіти і є головною умовою для довіри, доречності, мобільності, сумісності й привабливості Зони європейської вищої освіти. Вона повинна будуватися на європейських традиціях відповідальності освіти перед суспільством; на широкому й відкритому доступі до доступеневого, так і післяступеневого навчання; на освіті для розвитку особистості й навчанні протягом усього життя; на громадянстві як короткострокової, так і довгострокової соціальної доцільності [1, с.32].

Якість освіти є національним пріоритетом і передумовою національної безпеки держави, додержання міжнародних норм і вимог законодавства України щодо реалізації права громадян на освіту. Тому в Україні серед пріоритетних напрямів державної політики є створення для громадян рівних можливостей у здобутті освіти; розвиток системи безперервної освіти та навчання протягом життя; постійне підвищення якості освіти, оновлення її змісту та форм організації навчально-виховного процесу; інтеграція вітчизняної освіти до європейського та світового освітніх просторів [5].

Якість освіти вважається центральним завданням створення європейського простору вищої освіти, а основну відповідальність за забезпечення якості у сфері вищої освіти покладено на вищий навчальний заклад. Адже важливу мету болонських реформ – створення європейського простору вищої освіти, що ґрунтується на якості й тому привабливий для його членів та зовнішнього світу, – може бути досягнуто лише в тому разі, якщо турбота про якість не буде зведена тільки до організації або оптимізації процесів зовнішнього забезпечення якості, але й продукуватиме всі процеси інституціонального розвитку [4, с.224]. Тому забезпечення високої якості вищої освіти та професійної мобільності випускників вищих навчальних закладів на ринку праці повинно відбуватися шляхом інтеграції вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації, наукових установ та підприємств, а також запровадження гнучких освітніх програм та інформаційних технологій навчання.

Професійне становлення суб'єктів навчального процесу в контексті

забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців повинно здійснюватися у таких напрямках: зростання ролі медіаосвітньої підготовки викладача, який повинен проектувати освітнє та навчальне середовище із залученням сучасних інформаційних, комп'ютерних та педагогічних технологій; використання в організації навчального процесу вищих навчальних закладів методів і форм навчання, які є характерними для європейської зони освіти; створення модульних програм із навчальних дисциплін та величезної кількості спецкурсів, які дозволяють студентові здійснювати власний вибір із набору кредитів; визначення сучасного діагностично-контролюючого інструментарію щодо оцінки діяльності студентів та викладачів вищої школи (європейський, національний, регіональний підхід); створення стандартів за напрямами освіти, де домінує діяльнісний аспект засвоєння змісту освіти у ВНЗ із врахуванням змісту загальноєвропейських та регіональних стандартів відповідних напрямів освіти; укладання договорів з іноземними вузами, які здійснюють доступену і ступеневу підготовку спеціалістів із використанням кредитно-модульної системи організації навчання [1, с.20].

Модернізація системи освіти України спрямована на забезпечення її якості відповідно до новітніх досягнень науки, культури і соціальної практики. Звідси підготовка педагогічних і науково-педагогічних працівників, їх професійне вдосконалення – важлива умова модернізації освіти, забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців. Тому для підтримки педагогічних і науково-педагогічних працівників, підвищення їх відповідальності за якість професійної діяльності держава забезпечує: розроблення та вдосконалення нормативно-правової бази професійної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників; прогнозування та задоволення потреб суспільства у зазначених працівниках; розвиток конкурентоспроможної системи навчальних закладів, в яких проводиться підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників; розроблення та запровадження державних стандартів педагогічної освіти різних освітньо-

кваліфікаційних рівнів і державних стандартів післядипломної педагогічної освіти; оволодіння педагогічними працівниками сучасними інформаційними технологіями; періодичне оновлення і взаємоузгодження змісту підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників; впровадження системи цільового державного фінансування підготовки педагогічних і науково-педагогічних працівників та їх професійного вдосконалення; поліпшення системи стимулювання професійного зростання педагогічних і науково-педагогічних працівників [5].

Таким чином, держава забезпечує рівний доступ громадян до якісної вищої освіти; підтримує подальший розвиток системи забезпечення якості на рівні вузів, на національному і загальноєвропейському рівнях; створює умови для підвищення престижу та соціального статусу педагогічних і науково-педагогічних працівників; удосконалює систему професійного відбору молоді до вищих навчальних закладів; працює над усвідомленням і впровадженням у життя ідей Болонського процесу, які найбільш адекватно відповідають вимогам сьогодення щодо розвитку та забезпечення якості сучасної вищої освіти, яка лежить в основі розвитку загальноєвропейського простору вищої освіти.

Література

1. Болонський процес у фактах і документах / Упорядники: Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубінко В.В., Бабин І.І. – Тернопіль: Вид-во “Економічна думка” ТАНГ, 2003. – 60с.
2. Болонський процес: Документи / Укладачі: З.І.Тимошенко, А.М.Грехов, Ю.А.Гапон, Ю.І.Палеха. – К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2004. – 169с.
3. Болонський процес: Нормативно-правові документи / Укладачі: З.І.Тимошенко, І.Г.Онiщенко, А.М.Грехов, Ю.І.Палеха. – К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2004. – 102с.
4. Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України / М.З.Згуровський. – К.: НТУУ “КПІ”, 2006. – 544с.
5. Національна доктрина розвитку освіти України. – К., 2002. – 24с.